

Traject Begaafdheidscoach

Overzicht modules

Dr. Sabine Sypré
PhD in psychology
ECHA-Specialist in Gifted Education

INHOUD

1	Programma overzicht.....	5
	8 verplichte modules	5
	5 keuzemodules.....	5
	Praktisch.....	6
	Studiebelasting	6
	Certificaat.....	7
	Coördinator traject.....	7
	Planning en locatie	7
	Tarieven	7
2	Modules details	8
2.1	Verplichte modules.....	8
2.1.1	Inleiding in begaafdheidsmodellen	8
2.1.2	Verdieping in begaafdheidsmodellen	9
2.1.3	Signaleren van cognitief sterk functioneren.....	11
2.1.4	(Geen) kenmerk van begaafdheid?	12
2.1.5	Historisch overzicht over begaafdheid en intelligentieonderzoek.....	13
2.1.6	Diagnosticering van cognitieve begaafdheid met intelligentietesten.....	13
2.1.7	Van behaviorisme naar zelfdeterminatietheorie	14
2.1.8	Het ABC van motivatie bij begaafde personen.....	15
2.2	Mogelijke keuzemodules	15
2.2.1	Emotionele en sociale ontwikkeling van cognitief begaafde kinderen.....	16
2.2.2	Begaafdheid en mindset	16
2.2.3	Mindsettraining voor kleuters - kinderen - jongeren.....	16
2.2.4	Onderpresteren thuis: herkennen en preventieve aanpak	17

2.2.5	Onderpresteren van cognitief begaafde leerlingen omkeren	17
2.2.6	Het begeleiden van onderpresterende kinderen met De kracht in jezelf.....	18
2.2.7	Het begeleiden van onderpresterende jongeren met Wijs op weg	18
2.2.8	Cognitief begaafd en nog iets meer? Dubbel bijzonder.....	18
2.2.9	Studiekeuzebegeleiding bij begaafde jongeren	19
2.2.10	Gendersverschillen bij cognitieve begaafdheid	19
2.2.11	Suicide bij begaafde jongeren	21
2.2.12	Modellen bij coaching van volwassen begaafde personen	21
2.2.13	Aandachtspunten bij het coachen van begaafde volwassenen.....	22
3	Curriculum vitae Sabine Sypré.....	23
3.1	GEGEVENS	23
3.2	DIPLOMA'S	23
3.3	PUBLICATIES.....	24
3.4	ERVARING	24
3.4.1	Werkervaringen bouwsector	24
3.4.2	Werkervaringen hoogbegaafdheid	24
3.4.3	Vrijwilligerswerk.....	25
3.5	TALEN	25
3.6	VRIJE TIJD	25
3.7	BIJLAGE.....	25
3.7.1	ERVARING HOOGBEGAAFDHEID.....	25

Als professional in de zorg kom je regelmatig in aanraking met (hoog)begaafde kinderen of jongeren. Ben je therapeut en wil je (nog beter) begrijpen waarom cognitief begaafde jongeren soms tot onderpresteren komen zodat je weet hoe je hen optimaal kan begeleiden? Ben je psycholoog, orthopedagoog, coach,... en zie je regelmatig begaafde kinderen/jongeren in je praktijk maar zoek je nog extra kennis die je kan implementeren in je praktijk?....

Herken je je in één van bovenstaande situaties, dan is onze opleiding tot Begaafdheidscoach beslist iets voor jou. Met deze zeer uitgebreide en diepgaande theoretische en praktische opleiding vergroot je je wetenschappelijke kennis op het gebied van diagnosticeren en begeleiden van (hoog)begaafden en begaafde onderpresteerders in een adviespraktijk. Tijdens de opleiding worden concrete cases afgewisseld met wetenschappelijke theorievorming over het onderwerp. Hierdoor ben je in staat om wetenschappelijk onderbouwde adviezen te geven en daar een juiste praktische aanpak aan te koppelen.

Voor hulpverleners (psychologen, orthopedagogen, coaches, etc.) die reeds met begaafde en getalenteerde kinderen, jongeren en volwassenen aan de slag zijn en meer theoretische achtergrond en praktische verdieping wensen.

1 PROGRAMMA OVERZICHT

Het traject is een mix van kennis- en praktijkmodules waardoor je kritisch leert kijken en praktisch leert handelen. Een aantal modules zijn verplicht voor iedereen die het traject volgt. Andere modules kan je vrij kiezen zodat de opleiding beter aansluit bij jouw behoeften of bij jouw doelgroep. Zo zijn er keuzemodules voor coaches die met kinderen, jongeren of volwassenen werken. Je vindt een modelprogramma voor elke doelgroep hieronder, maar je kan ook zelf je eigen programma samenstellen. Weet je niet wat gekozen? Dan kan je contact opnemen met Sabine Sypré, coördinator van dit traject, die samen met jou, afhankelijk van jouw behoeften, kan bekijken welke modules best bij jou passen.

8 verplichte modules

- Inleiding in begaafdheidsmodellen
- Verdieping in begaafdheidsmodellen
- Signaleren van cognitief sterk functionerende leerlingen
- (Geen) kenmerk van begaafdheid?
- Historisch overzicht over begaafdheid en intelligentieonderzoek
- Diagnosticering van cognitieve begaafdheid met intelligentietesten
- Van behaviorisme naar zelfdeterminatietheorie
- Het ABC van motivatie bij begaafde personen

5 keuzemodules

Voorbeeld doelgroep kinderen

- Emotionele en sociale ontwikkeling van cognitief begaafde kinderen
- Versnellen, dat loopt toch slecht af?
- Onderpresteren thuis: herkennen en preventieve aanpak
- Filosoferen met kleuters
- Mindsettraining voor kinderen

Voorbeeld doelgroep jongeren

- Modellen bij coaching van (jong)volwassen begaafde personen

- Studiekeuze- of loopbaanbegeleiding bij begaafde personen
- Onderpresteren thuis: herkennen en preventieve aanpak
- Onderpresteren van cognitief begaafde leerlingen omkeren
- Suïcide bij begaafde jongeren

Voorbeeld doelgroep volwassenen

- Modellen bij coaching van (jong)volwassen begaafde personen
- Studiekeuze- of loopbaanbegeleiding bij begaafde personen
- Genderverschillen bij cognitieve begaafdheid
- Coachingstechnieken bij (hoog)begaafde volwassenen
- Begaafdheid en mindset

Praktisch

Er kunnen ook andere personen, die niet deelnemen aan het traject, inschrijven voor de modules. Maar om een groepsgevoel te bekomen worden de modules zo ingepland dat een groep die start aan een traject de hele opleiding bijeen kan blijven. De deelnemers van het traject beginnen elke opleidingsdag met een koffie of thee waarbij we reflecteren over een vorige opleidingsdag en we gaan ook samen lunchen over de middag. Het verloop van een opleidingsdag ziet er dan als volgt uit:

- 9.30u: kennismaking of reflectie over vorige module
- 10.30u: start kennis- of praktijkmodule
- 12.30u: lunch
- 14.00u: start kennis- of praktijkmodule
- 16.30u: einde en napraten

Elk traject wordt afgesloten met een terugkomdag voor de hele groep. Op deze dag maken we uitgebreid tijd voor al jullie vragen, overlopen we samen het examen over het verplichte gedeelte (voor wie dat wenst af te leggen) en plannen we een intervisiemoment waarin jullie cases aan bod kunnen komen.

Studiebelasting

De studiebelasting voor de opleiding is 75 uur waarvan 26 uur bijwonen van de modules, 8 uur reflectiemomenten, 7 uur intervisie en uitleg examen, 32 uur studie en 2 uur examen.

Certificaat

Deelnemers die aanwezig zijn bij 80% van de modules, ontvangen na afloop het vormingsattest. Na deze opleiding volgt een theoretisch examen waarna je, indien geslaagd, een Diploma Begaafdheidscoach kan ontvangen.

Coördinator traject

dr. Sabine Sypré, ECHA Specialist, verantwoordelijke opleidingen Hoogbloeier®. Zij geeft ook de verplichte kennismodules. Voor de keuzemodules kunnen er andere lesgevers zijn. Zie cv als bijlage.

Planning en locatie

Zie agenda

Tarieven

Onderstaande tarieven zijn voor het academiejaar '24-'25. De meest actuele prijzen zijn te vinden op onze website www.hoogbloeier.be:

- Vroegboektarief (geldig tot 2 maanden voor aanvang van een traject): €2195,- (excl. 21% BTW)
- Normaal tarief: €2395,- (excl. 21% BTW)

Inbegrepen in de prijs: 13 opleidingsmodules, terugkomdag, examen, syllabus, handouts en illustratief lesmateriaal, koffie/thee/water en lunch. Van deze opleiding wordt een factuur gemaakt. Bedrijven kunnen ook genieten van een ondersteuning via de KMO-portefeuille.

Wilt u meer informatie of een afspraak maken, telefoneer dan +32 478 20 69 87 of mail naar opleidingen@hoogbloeier.be.

2 MODULES DETAILS

Elke module wordt vergezeld door een syllabus die de theoretische concepten in tekstvorm presenteert, samen met notitieslides voor in-class aantekeningen. Er wordt nauwlettend aandacht besteed aan wetenschappelijk gefundeerde informatie, met duidelijke referenties naar alle gebruikte bronnen. Aan het einde van elke module wordt een literatuurlijst verstrekt. Tijdens de les brengt de instructeur ook relevante boeken mee over het betreffende onderwerp, om te bladeren en geïnspireerd te raken. Naast de syllabus is er een gedeelde drive waar elke deelnemer toegang toe heeft. Hierin bevinden zich niet alleen de syllabus in PDF-formaat, maar ook de slides in groot formaat. Bovendien worden alle onderzoeksartikelen waarnaar wordt verwezen in de syllabus in de drive opgenomen, zodat deelnemers zelf kunnen bekijken wat de auteurs over het onderwerp hebben geschreven. Ten slotte wordt er ook aanvullend materiaal, zoals identificatielijsten, beschikbaar gesteld in de drive, waardoor het een waardevolle bron van informatie is voor alle deelnemers.

Hieronder vind je een korte beschrijving van elke module, met de inhoudstafel van de syllabus.

2.1 Verplichte modules

2.1.1 Inleiding in begaafdheidsmodellen

Elke wetenschapper die in het domein van begaafdheid onderzoek verricht, gebruikt een model om begaafdheid te beschrijven of te verklaren. De centrale cognitieve component in de definities gaat in recentere modellen steeds meer verschuiven naar een complexere opvatting over begaafdheid.

In deze inleiding worden de modellen van Renzulli, Mönks, Gagné, Project TALENT en Jan Kuipers besproken.

1	Wetenschappelijke modellen.....	4
1.1	Van statisch naar dynamisch model.....	6
1.2	Van beschrijvend naar verklarend model.....	7
2	Het Drie-componenten-model - Joseph Renzulli.....	9
3	Het Triadisch Model - Mönks.....	12
4	Differentiatiemodel van Begaafdheid en Talent - Gagné	14
5	Model van Cognitieve Talentontwikkeling - Project TALENT	17
5.1	Cognitieve vaardigheden	18
5.2	Niet-cognitieve leerkenmerken	20
5.3	Omgevingskenmerken	22
5.4	Leerprestaties.....	22
6	Het Model van Talentontwikkeling van Kuipers.....	24
6.1	Het Model van Talentontwikkeling - MTO	24
6.1.1	De kracht in jezelf	24
6.1.2	De kracht van de omgeving	26
6.1.3	Het proces van leren	26
6.2	Vertaling van het model naar kinderen	28
	Literatuur	31

2.1.2 Verdieping in begaafdheidsmodellen

In deze module gaan we dieper in op de modellen van Renzulli en Gagné, maar worden ook de modellen van Heller, Gardner en Sternberg meegegeven.

1	Het Triadisch Model - Renzulli.....	6
1.1	Achtergrond.....	6
1.2	Wat is sociaal kapitaal en waarom is het belangrijk?.....	8
1.3	Operatie Houndstooth	9
1.4	Optimisme	11
1.4.1	Moed.....	12
1.4.2	'Romance' met een onderwerp of discipline	14
1.4.3	Gevoeligheid voor menselijke bekommernissen	14
1.4.4	Fysieke en mentale energie.....	15
1.4.5	Visie/gevoel van lotsbestemming	16
1.5	De rol van hoogbegaafd en algemeen onderwijs.....	18
1.5.1	Zijn de doelstellingen van Operatie Houndstooth realistisch?	19
1.6	Samenvatting en conclusie	22
2	DifferentiatieModel van hoogbeGaaafdheid en Talent - Gagné	23
2.1	Gaven transformeren in talenten: de DMGT als een theorie van Talentontwikkeling.....	24
2.2	Een overzicht van de componenten.....	25
2.2.1	Het trio van talentontwikkeling	26
2.2.2	Het trio van katalysatoren	32
2.3	De prevalentie-schattingen.....	37
2.3.1	Achtergrond en voorstel	37
2.3.2	Opmerkingen.....	39
2.4	Naar een talentontwikkelingstheorie	40
2.4.1	Een complex patroon van interacties	40

2.4.2	Wat maakt het verschil?	43
2.5	Samenvatting en besluit	50
3	Meervoudige Intelligentietheorie - Gardner	52
3.1	Begaafdheid: een meervoudige intelligentie-perspectief	53
3.2	Theorie van de Meervoudige Intelligenties - herschreven	55
3.2.1	Het onderscheid tussen domeinen en intelligenties	57
3.2.2	De autonomie van de intelligenties	57
3.2.3	Het beoordelen van de intelligenties: bedenkingen	59
3.2.4	Een eerlijke beoordeling van intelligentie	62
3.3	MI-theorie in actie	64
3.3.1	Spectrumproject	64
3.3.2	De klasruimte die Spectrum geïnspireerd is	65
3.3.3	Spectrummaterialen	65
3.3.4	De Spectrumevaluatie	66
3.3.5	Het Spectrumprofiel	66
3.3.6	Een Meervoudige Intelligentie-benadering voor de lerarenopleiding	66
3.4	Samenvatting en conclusie	68
4	Theorie van Succesvolle Intelligentie - Sternberg	69
4.1	Analytische intelligentie	71
4.2	Creatieve intelligentie	72
4.3	Praktische intelligentie	75
5	Het Multifactorenmodel - Heller	79
5.1	Begaafdheidsfactoren	79
5.2	Prestatiegebieden	80
5.3	Niet-cognitieve persoonlijkheidsfactoren	81
5.4	Omgevingsfactoren	81
	Literatuur	83

2.1.3 Signaleren van cognitief sterk functioneren

Leerkrachten, maar ook anderen, herkennen niet altijd wie cognitief begaafd is. Het verschil kennen tussen leerkenmerken en niet-cognitieve persoonskenmerken is hierbij van belang.

2.1.4 (Geen) kenmerk van begaafdheid?

Niet-cognitieve persoonskenmerken zoals perfectionisme, doorzettingsvermogen, behoefte aan autonomie, autoriteit in vraag stellen, creativiteit, humor, enzovoort kunnen bij begaafde personen onderling sterk verschillen.

Beide modules rond signaleren (2.1.3 en 2.1.4) zijn vervat in één syllabus:

1	Identificatie van begaafdheid.....	5
1.1	Geen makkelijke klus	5
1.2	Het doel van identificatie van begaafdheid	7
2	Kenmerken van begaafdheid.....	8
2.1	Leerkenmerken van cognitief begaafde personen	9
2.1.1	Snelheid van denken.....	9
2.1.2	Kennisbank en geheugen	9
2.1.3	Complexiteit en abstractie	9
2.1.4	Leer- en oplossingsstrategieën.....	10
2.1.5	Zelfregulatie en metacognitie	10
2.2	Niet-cognitieve persoonskenmerken	11
2.2.1	Perfectionisme.....	11
2.2.2	Overexcitabilities.....	14
2.2.3	Hoogsensitiviteit.....	18
2.2.4	Asynchroniteit.....	19
2.2.5	Autonomie.....	22
2.2.6	Autoriteit.....	24
2.2.7	Authenticiteit.....	25
3	Screening, signalering, diagnosticering.....	26
3.1	Identificeren van begaafdheid bij kinderen	26
3.1.1	Prevalentie van begaafdheid.....	26
3.1.2	Terminologie	27
3.1.3	Profielen van hoogbegaafde leerlingen.....	29
3.1.4	Signaleringsprotocollen.....	29
3.2	Identificeren van begaafdheid bij volwassenen.....	31
	Literatuur.....	35

2.1.5 Historisch overzicht over begaafdheid en intelligentieonderzoek

Onderzoek naar intelligentie en begaafdheid is een relatief jonge discipline. We geven in deze kennismodule een overzicht van hoe het onderzoek geëvolueerd is.

In andere kennismodules nemen we heel wat modellen van begaafdheid onder de loep, maar dit zegt nog niet hoe we dan begaafde personen kunnen herkennen. Welke kenmerken zijn typisch voor begaafde personen en welke kenmerken komen soms voor, maar zijn niet eenduidig te koppelen aan begaafdheid?

1	De houding van de maatschappij ten opzichte van talent	3
1.1	Het geven aan wie al heeft	4
1.1.1	De 'detracking' beweging.....	4
1.1.2	Coöperatief leren	4
1.1.3	Elitarisme en anti-intellectualisme.....	5
1.1.4	Doen alsof we het er niets van weten.....	6
1.1.5	Ze zullen er wel vanzelf komen.....	7
1.2	Het enthousiasme van het lesgeven aan begaafde leerlingen	7
2	Een historisch overzicht van begaafdheid en begaafd onderwijs	8
2.1	Begaafdheid in de geschiedenis	8
2.2	Begaafd onderwijs in Amerika	9
2.2.1	Belangrijke gebeurtenissen voorafgaand aan begaafd onderwijs	10
2.2.2	Samenvatting en besluit.....	15
2.3	Situatie in Europa.....	15
2.3.1	Nederlandse situatie.....	17
2.3.2	Vlaamse situatie	21
	Literatuur.....	25

2.1.6 Diagnosticering van cognitieve begaafdheid met intelligentietesten

Intelligentietesten, waarvan we een overzicht geven voor het Nederlandstalig gebied, zijn wel degelijk betrouwbaar om begaafdheid te identificeren, maar toch zijn er kritische bedenkingen bij te formuleren.

1	Diagnosticering via intelligentietests	5
1.1	Meten van intelligentie	5
1.2	Kenmerken van een goede test.....	5
1.3	Kritische bedenkingen	7
1.3.1	Het Pygmalion effect.....	8
1.4	Tips voor de testafnemer	10
2	Diverse types van IQ-testen in Nederlandstalig gebied.....	12
2.1	Wechsler IQ-testen.....	12
2.1.1	Verbaal Begrip Index.....	13
2.1.2	Visueel Ruimtelijke Index	13
2.1.3	Fluid Redeneren Index.....	14
2.1.4	Werkgeheugen Index	14
2.1.5	Verwerkingssnelheid Index	15
2.2	De mythe van de perfoomaal/verbaal kloof.....	16
2.3	Cattell, Horn en Caroll.....	17
2.3.1	Het CHC-model	17
2.3.2	De 9 brede cognitieve vaardigheden	20
2.3.3	Gebruik in Centra voor Leerlingbegeleiding	23
2.4	Rakit IQ-test.....	24
2.4.1	Toepassing van RAKIT-2 bij hoogbegaafde kinderen	24
2.5	De Kiqt +	27
2.6	Non-verbale IQ-testen	28
2.6.1	Son-R	28
2.6.2	Wnv-nl.....	30
2.6.3	Het Flynn-effect	31
2.7	Groepstesten.....	32
2.7.1	De CoVaT-CHC	32
2.7.2	De Intelligentie Structuur Test	33
	Literatuur.....	35

2.1.7 Van behaviorisme naar zelfdeterminatietheorie

Uit de begaafdheidsmodellen weten we dat motivatie een belangrijke factor is in het al dan niet ontplooiën van het potentieel van begaafde personen. Motivatie speelt dan ook een grote rol in het onderpresteren van begaafde personen.

Deze kennismodule geeft een inleiding in motivatietheorieën gaande van behaviorisme, locus of control, attributietheorie, mindsettheorie tot zelfdeterminatietheorie.

1	Het belang van motivatie.....	4
1.1	Locus of control - Julian Rotter.....	6
1.2	Attributietheorie - Bernard Weiner	8
1.3	Goal Theorie - Carol Dweck	11
1.4	Behaviorisme – John Watson.....	18
2	Zelfdeterminatietheorie.....	21
2.1	Psychologische basisbehoeften.....	22
2.1.1	Flow	24
	Literatuur.....	29

2.1.8 Het ABC van motivatie bij begaafde personen

Uitgebreide uitleg over de zelfdeterminatietheorie bij cognitief begaafden waarbij we ook (de)motiverende opvoedingstijlen onder de loep nemen.

1	Zelfdeterminatietheorie.....	5
1.1	Psychologische basisbehoeften.....	6
1.1.1	Relaties: in verbondenheid met anderen, in contact met je wereld.....	8
1.1.2	Autonomie: de vrijheid het eigen handelen te mogen sturen	9
1.1.3	Competentie: het uitdagende pad naar meesterschap.....	11
1.2	Intrinsieke en extrinsieke motivatie.....	12
1.3	Leerkrachtstijlen en opvoedingskompas	14
1.3.1	Circumplexmodel.....	15
1.3.2	Onderzoek naar motiverend lesgeven.....	17
	Literatuur.....	20

2.2 Mogelijke keuzemodules

Hieronder worden een aantal keuzemodules opgelijst die mogelijks interessant kunnen zijn voor hulpverleners. Echter, we bieden regelmatig ook andere modules aan, vooral ook gericht naar het onderwijs. Ook dit kunnen interessante modules zijn voor hulpverleners, vooral voor wie kinderen begeleidt, kan het de moeite lonen om inzicht te hebben in onderwijsaanpassingen voor begaafde leerlingen zodat de hulpverlener gericht advies kan geven aan onderwijspersoneel.

Niet elke module heeft een uitgebreide syllabus omdat sommige modules eerder praktisch gericht zijn.

2.2.1 Emotionele en sociale ontwikkeling van cognitief begaafde kinderen

De ontwikkeling van het gevoelsleven en de persoonlijkheid, het leren omgaan met anderen en het aanleren van sociale vaardigheden staat bij begaafde personen niet los van hun cognitieve begaafdheid. Het is dus van belang dat er rekening wordt gehouden met hun noden en mogelijkheden.

Hoe ontwikkelen cognitief begaafde peuters, kleuters en kinderen zich op gebied van emoties, vriendschappen en sociale vaardigheden ten opzichte van normaal begaafde kinderen?

1	Sociale en emotionele ontwikkeling	4
1.1	Ontwikkelingsvoorsprong	4
1.2	Voorsprong op sociaal en emotioneel gebied	6
1.2.1	Vriendschapsverwachtingen	7
1.2.2	Theory of Mind	9
1.3	Ontwikkeling en gedragskenmerken van het jonge begaafde kind	10
1.1.1	Baby's	11
1.1.2	Peuters	12
1.1.3	Kleuters	13
	Literatuur	15

2.2.2 Begaafdheid en mindset

Sommige begaafde personen denken vanuit een vaste mindset wat hen parten kan spelen bij het ontplooiën van hun potentieel. We geven in deze kennismodule inzicht in wat vaste en groeimindset is en vertellen je hoe beide types omgaan met tegenslagen, uitdaging, kritiek, inspanning en succes van anderen.

2.2.3 Mindsettraining voor kleuters - kinderen - jongeren

Hoe mensen over zichzelf denken, de overtuigingen die ze hebben over intelligentie, bepaalt hoe ze leren. Hoe geef je hen inzicht in vaste en groeimindset? Hoe verleg je hun comfortzone?

2.2.4 Onderpresteren thuis: herkennen en preventieve aanpak

Hoe herken je begaafde onderpresteerders? Hoe kan je als coach advies geven aan ouders zodat ze het onderpresteren van hun begaafde kind kunnen voorkomen?

1	Het systeem van onderpresteren.....	4
1.1	Definitie en prevalentie	4
1.2	Oorzaken van onderpresteren.....	7
1.2.1	Persoonlijkheidsfactoren	10
1.2.2	Op schools gebied.....	10
1.2.3	Op gebied van vrienden.....	11
1.2.4	Op gebied van gezin	11
2	Hoe kan je begaafde onderpresteerders herkennen?.....	16
2.1	Gedragsskenmerken bij onderpresteerders	16
2.1.1	Kleuters	16
2.1.2	Lagere school.....	16
2.1.3	Secundair onderwijs	18
2.2	Types begaafde leerlingen	19
2.2.1	De zelfsturende autonome leerling.....	20
2.2.2	De aangepast succesvolle leerling	21
2.2.3	De onderduikende leerling.....	22
2.2.4	De risicoleerling of dropout.....	22
2.2.5	De creatieve uitdagende leerling.....	23
2.2.6	De dubbel bijzondere leerling.....	24
2.3	Andere signaleringsmogelijkheden	33
3	Plan van aanpak.....	36
	Literatuur.....	37

2.2.5 Onderpresteren van cognitief begaafde leerlingen omkeren

We weten uit onderzoek dat er twee paden leiden naar onderpresteren. Voor beide types onderpresteerder zijn interventies ontwikkeld om de motivatie weer op te krikken.

1	Helpende theoretische kaders	4
1.1	Het Achievement Orientation Model (AOM).....	4
1.2	Pathways to Underachievement Model (PUM)	7
1.2.1	Maladaptieve overtuigingen over competentie	7
1.2.2	Afnemende waardeovertuigingen.....	9
2	Wat kan een coach doen bij onderpresteren?.....	12
2.1	Handelingsplan bij onderpresteren.....	12
2.1.1	Stap 1: evaluatie van vaardigheden en capaciteiten en identificering van de types van onderpresteren.....	14
2.1.2	Stap 2: communicatie.....	16
2.1.3	Stap 3: Het veranderen van de verwachtingen van belangrijke andere personen.....	17
2.1.4	Stap 4: Identificatie met een rolmodel.....	18
2.1.5	Stap 5: het wegwerken van hiaten	20
2.1.6	Stap 6: Verandering van versterkende maatregelen thuis en op school.....	21
2.2	Interventies bij onderpresteren	25
2.2.1	Interventie bij lagere school kinderen.....	26
2.2.2	Preventieve aanpak bij jongeren	27
2.2.3	Omkeren van onderpresteren bij jongeren	28
	Literatuur.....	33

2.2.6 Het begeleiden van onderpresterende kinderen met De kracht in jezelf

Met de methode 'De kracht in jezelf' van Jan Kuipers leren we cognitief begaafde kinderen vaardigheden ontwikkelen waardoor ze de kracht in zichzelf (terug)vinden en zo steviger in hun schoenen zullen staan.

2.2.7 Het begeleiden van onderpresterende jongeren met Wijs op weg

Dit is een methode waarin verschillende aspecten met betrekking tot onderpresteren bij jongeren aan bod komen. We leren hoe je hen inzicht geeft in kwaliteiten, in waarden, in mindset, in leervaardigheden, in negatieve overtuigingen.

2.2.8 Cognitief begaafd en nog iets meer? Dubbel bijzonder

Leerlingen met kenmerken van begaafdheid en kenmerken van leer- of gedragsproblemen noemen we dubbel bijzonder. Zij worden vaak niet herkend in de klas of krijgen soms een verkeerde diagnose.

2.2.9 Studiekeuzebegeleiding bij begaafde jongeren

Een ontbrekend element in de persoonlijke ontwikkeling van de meeste begaafde (jong)volwassenen is een aangepaste studiekeuzebegeleiding. Sommigen weten al heel vroeg wat ze willen worden, maar andere lijken goed te zijn in alles en weten niet wat te kiezen.

1	Studiekeuzebeslissingen van begaafde personen	4
1.1	Factoren die de studiekeuze- of loopbaanbeslissing beïnvloeden	4
1.1.1	Vaardigheden en interesses	4
1.1.2	Multipotentialiteit	6
1.1.3	Verwachtingen van anderen	8
1.1.4	Vroeg opkomen van interesses gerelateerd aan loopbanen	8
2	Herkennen van multipotentialiteit en early emergers	10
2.1	Multipotentialiteit	10
2.2	Early emergers	12
3	Studiekeuze- en loopbaanbegeleiding in de praktijk	15
3.1	Begeleiding bij multipotentiële studenten en early emergers	16
3.1.1	Begeleiding bij multipotentialiteit	16
3.1.2	Begeleiding bij early emergers	17
3.2	Mogelijke begeleidingsstrategieën in het secundair onderwijs	19
3.2.1	Begeleiding volgens Greene	20
3.2.2	Begeleiding volgens Kerr	22
3.3	Mogelijke begeleidingsstrategieën voor begaafde volwassenen	25
	Literatuur	28

2.2.10 Gendersverschillen bij cognitieve begaafdheid

Genderstereotypering bij leerkrachten beïnvloedt ondermeer de identificatie en onderwijsaanpassingen van begaafde meisjes. Wat weten we uit de literatuur wat betreft gendersverschillen bij cognitief begaafde kinderen en volwassenen?

1	Gender algemeen.....	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Genderstatistieken voor onderwijs in Vlaanderen	6
1.2.1	Basisonderwijs.....	6
1.2.2	Secundair onderwijs	6
1.2.3	Hoger onderwijs.....	7
1.2.4	Onderwijsopleidingen	9
1.2.5	PISA 2018 genderverschillen	9
2	Verschillen en gelijkenissen begaafde meisjes en jongens	12
2.1.1	Verschillen op gebied van ontwikkeling	14
2.1.2	Bekwaamheid en prestaties.....	14
2.1.3	Het socialisatieproces van mannelijke en vrouwelijke rollen.....	16
2.1.4	Carrière-ambities	17
2.1.5	Aanpassing en gevoel van eigenwaarde	17
3	Speciale zorgen voor begaafde jongens	19
3.1	Problematieken	19
3.1.1	Hoog activiteitsniveau.....	19
3.1.2	Onderpresteren	19
3.1.3	Aliënering en ont koppeling.....	21
3.1.4	Loopbaanbeslissingen tijdens volwassenheid	22
3.1.5	Een relatie als prestatie	23
4	Speciale zorgen voor begaafde meisjes.....	25
4.1	Barrières	25
4.1.1	Een duik in het gevoel van eigenwaarde	25
4.1.2	Een cultuur van romantiek en de achteruitgang van ambities.....	27
4.1.3	Ongelijkheid in de klas.....	29
4.2	Aanbevelingen voor begaafde meisjes	30
4.2.1	Coaching	30
4.2.2	Rolmodellen	32
4.2.3	Vriendschappen.....	32
4.2.4	Tijd voor zichzelf.....	32
	Literatuur.....	34

2.2.11 Suicide bij begaafde jongeren

Hoewel depressie, sociale isolatie en zelfmoord(gedachten) niet meer voorkomen bij (hoog)begaafde jongeren vergeleken met normaal begaafde jongeren, zijn er toch bepaalde aspecten verbonden aan de begaafdheid die van belang zijn bij het omgaan met jongeren die deze kwetsbaarheid vertonen.

2.2.12 Modellen bij coaching van volwassen begaafde personen

Twee theorieën die handvaten geven voor het coachen van (jong)volwassen begaafde personen zijn het Delphi-model en de Positieve Desintegratietheorie van Dabrowski.

1	Het existentiële Delphi-model	5
1.1	Het model uitgelegd	6
1.1.1	Innerlijke kenmerken.....	8
1.1.2	Kenmerken van de wisselwerking met de buitenwereld	9
1.1.3	Kenmerken van het samenspel.....	10
2	Theorie van positieve desintegratie - Dabrowski	12
2.1	Niveaus van persoonlijkheidsontwikkeling	13
2.1.1	Niveau I. Primary Integration.....	13
2.1.2	Niveau II. Unilevel Disintegration	14
2.1.3	Niveau III. Spontaneous Multilevel Disintegration	14
2.1.4	Niveau IV. Organised Multilevel Disintegration	14
2.1.5	Niveau V. Secondary Integration.....	15
2.2	Overexcitabilities als maat voor het ontwikkelingspotentieel.....	15
2.2.1	Psychomotor overexcitability.....	16
2.2.2	Sensual overexcitability.....	16
2.2.3	Intellectual overexcitability.....	17
2.2.4	Imaginational overexcitability	18
2.2.5	Emotional overexcitability	19
2.3	Factoren die het ontwikkelingspotentieel beïnvloeden	21
2.3.1	De eerste factor	21
2.3.2	De tweede factor.....	22
2.3.3	De derde factor	22
2.3.4	Dynamismen	23
	Literatuur.....	25

2.2.13 Aandachtspunten bij het coachen van begaafde volwassenen

Sommige begaafde volwassenen lopen in hun sociale of werkomgeving vaak aan tegen onbegrip, verveling, vooroordelen en conflicten. Waarop moet je als coach letten bij het begeleiden van begaafde volwassenen?

1	Boeken voor (coaches van) hoogbegaafde volwassenen.....	5
1.1	Hoogbegaafde volwassenen.....	6
1.2	Hoogbegaafd in de praktijk.....	7
1.3	Meer dan intelligent.....	7
1.4	The Gifted Adult.....	9
1.5	Had ik dit maar eerder geweten over ACT & hoogbegaafdheid.....	10
2	Ontdekking van de begaafdheid.....	11
2.1	Onbewust hoogbegaafd, ongelukkig/onsuccesvol.....	11
2.2	Bewust hoogbegaafd, ongelukkig/onsuccesvol.....	12
2.3	Bewust hoogbegaafd, gelukkig/succesvol.....	13
2.4	Onbewust hoogbegaafd, gelukkig/succesvol.....	13
2.5	Identificatie van hoogbegaafdheid bij volwassenen.....	14
3	Zoektocht naar hulp.....	16
3.1	Mindset.....	16
3.2	Imposter fenomeen.....	17
3.3	Communicatie.....	18
3.4	Sociale interactie.....	19
3.5	Emoties.....	20
3.6	Onderpresteren.....	21
3.7	Executieve vaardigheden.....	22
3.8	Bore-out/burn-out.....	23
4	Zelfrealisatie.....	25
4.1	The Gifted Adult.....	25
4.2	The Artist's Way.....	26
4.3	Brief aan een middelmatige man.....	27
4.4	Creatieve oefening met tijdschriften.....	28
5	Aandachtspunten bij de therapeutische relatie.....	30
	Literatuur.....	32

3 CURRICULUM VITAE SABINE SYPRÉ

3.1 GEGEVENS

Naam:	Sypré
Voornaam:	Sabine
Adres:	Tarbotstraat 23 9000 Gent België
Telefoon:	0032 478 20 69 87
Emailadres:	opleidingen@hoogbloeier.be
Geboorteplaats:	Berchem
Geboortedatum:	28 april 1970
Nationaliteit:	Belg
Burgerlijke staat:	samenwonend
Kinderen:	4
Rijbewijs:	type B

3.2 DIPLOMA'S

1995:	Master Burgerlijk Ingenieur Architect - Universiteit Gent - voldoening
2015:	ECHA-diploma Specialist in Gifted Education Scriptie: Wijs op weg - 'De kracht in jezelf' van Jan Kuipers (2010) vertaald naar hoogbegaafde onderpresterende jongeren in het voortgezet onderwijs
2023:	Doctor in de psychologie – KU Leuven en Universiteit Gent

Proefschrift: Ontluiken van potentieel. Het bevorderen van motivatie en betrokkenheid van cognitief begaafde leerlingen in het reguliere secundaire onderwijs

3.3 PUBLICATIES

<https://orcid.org/0000-0002-8696-5764>

<https://research.ugent.be/web/person/sabine-sypre-0/publications/nl>

<https://ppw.kuleuven.be/scad/staff/00125270>

3.4 ERVARING

3.4.1 Werkervaringen bouwsector

1994-1997:	stagiair ir-arch bij bvba Holemans-Minsart
1997-1999:	zelfstandig ir-arch bij ir. Holemans
1999-2010:	zaakvoerder ir-arch bij Plano Architecten & Ingenieurs
2010-2013:	zelfstandig ir-arch bij Sabine Sypré, eenmanszaak

3.4.2 Werkervaringen hoogbegaafdheid

2010-2014:	zelfstandig hoogbegaafdencoach bij Hoogbloeier, eenmanszaak
2014-2018:	zelfstandig specialist hoogbegaafdheid bij Hoogbloeier cvba
2018-2021:	valorisatiemedewerker bij Project TALENT
2018-2023:	doctoraatsonderzoek aan KU Leuven en Universiteit Gent
2022-nu:	verantwoordelijke opleidingen bij Hoogbloeier cvba vrijwillig wetenschappelijk medewerker aan Universiteit Gent

3.4.3 Vrijwilligerswerk

2010-2012:	Ledenadministratie Bekina Oost-Vlaanderen
2012-2014:	Voorzitter Bekina Oost-Vlaanderen
2014-2019:	Voorzitter Bekina

3.5 TALEN

Nederlands:	moedertaal
Engels:	professionele werkvaardigheid, niveau C
Frans:	matige werkvaardigheid, niveau B
Duits:	matige werkvaardigheid, niveau B
Arabisch:	beginner, niveau A

3.6 VRIJE TIJD

Schaken, muziek, tekenen, koken,...

3.7 BIJLAGE

3.7.1 ERVARING HOOGBEGAAFDHEID

2010	
vanaf mei:	bestuurslid Bekina OVL ledenadministratie en organisatie van kinderen ouderactiviteiten
augustus:	zomeracademie Hoogbegaafdheid en Talentontwikkeling Frank De Mink (zie relevante setting 1 bij ECHA-opleiding)
september:	opstart Hoogbloeiër als site met info voor ouders
september:	start van het theoretisch gedeelte van ECHA-opleiding in Nijmegen

vanaf november:	thema-avonden bij Hoogbloeiër voor ouders (zie stageverslag Info-avonden bij ECHA-opleiding)
2011	
maart:	opleiding Ik leer anders ivm automatiseringsproblemen bij kinderen
vanaf april:	begeleiding van hoogbegaafde kinderen met automatiseringsproblemen
april:	seminar ECHA-opleiding
april:	zorgbeleid in Langeledeschool Wachtebeke (zie stageverslag Zorgbeleid bij ECHA-opleiding)
vanaf juli:	begeleiding van ouders van hoogbegaafde kinderen
augustus:	WCGTC-congres in Praag, wereldcongres hoogbegaafdheid (zie relevante setting 2 bij ECHA-opleiding)
september:	familiedag Bekina (zie relevante setting 3 bij ECHA-opleiding)
september:	bijdrage in tijdschrift Hoogbegaafd!?
Oktober:	Bekina-congres in Kortrijk
vanaf december:	organisatie van kinderactiviteiten zoals museumbezoek met gids, workshops voor hoogbegaafde kinderen
2012	
vanaf maart:	lezingen over hoogbegaafdheid
maart:	begeleiding van hoogbegaafde kinderen met De kracht in jezelf
juni:	begeleiding van hoogbegaafde jongeren met eigen ontwikkeld traject Wijs op weg
juni:	voorzitter van Bekina OVL- september, ECHA-congres Münster
vanaf september:	plusgroepen voor hoogbegaafde kinderen
oktober:	studiedag Innovatief Evalueren van LerenHoeZo

2013

Februari: ECHA-netwerkdag in Tilburg
 vanaf maart: pedagogische studiedagen voor scholen
 maart: studiedag Mythes van LerenHoeZo
 mei: organisatie tienerreis CERN met Bekina
 oktober: studiedag Hinderkoppen in Antwerpen
 verdere uitbouw: begeleiding, plusgroepen, zorgbeleid/studiedagen voor scholen, advies voor ouders/scholen, organiseren van kinderactiviteiten

2014

Februari: nationaal voorzitter van Bekina
 vanaf april: ontwikkeling van onze opleiding hoogbegaafdheid
 mei: congres JOnGTalent! in Leuven
 september: ECHA-congres Ljubljana
 vanaf september: uitbreiding van Hoogbloeier met 8 freelancers opgeleid binnen Hoogbloeier
 december: oprichting cvba Hoogbloeier

2015

verdere uitbouw: Hoogbloeier cvba
 scriptie ECHA-opleiding
 november: diploma ECHA-opleiding

2016

verdere uitbouw: Hoogbloeier cvba
 maart: ECHA-congres Wenen

2017

verdere uitbouw: Hoogbloeier cvba

2018

verdere uitbouw: Hoogbloeier cvba

augustus: ECHA-congres Dublin

2018-2023

Phd-onderzoek

